

Érvelés és elemzés - Stratégiai manőverezés

Zemplén Gábor
zemplen@filozofia.bme.hu

Hagyományos frontális oktatás és számonkérés

Előnyök és erősségek

- ?

Hátrányok és gyengeségek

- ?

Hagyományos frontális oktatás és számonkérés

Előnyök és erősségek

- Diák/tanár számára ismert
- Standardizálható tananyag
- Nagymértékben tervezhető
- Kialakult számonkérési formák
- „Vezetett” tanulás, a didaktikai helyzet a tananyag átadására optimalizált

Hátrányok és gyengeségek

- A szerzett ismeretek csak a tanórai környezetben előhívhatók
- Vizsgára optimalizálás
- Készségeket nem fejleszt
- „Real life skills” kontraszelekció

Communication
Interpersonal Skills
Creative Thinking
Goal Setting
Problem Solving
Team Building
Moving Out of your Comfort Zone
Leadership

Hagyományos frontális oktatás és számonkérés

Lehetőségek

- Standardizált teszteken nagyon jó eredmény („tanulmányi verseny” típusú oktatási rendszer)
- Megkönnyíti az akadémiai karriert
- Magabiztosságot épít (oktatási rendszertől függ!)
- Érzelmi involváltság kicsi (munka, gyermek melletti tanulás)

Veszélyek

- Tanulási stratégiák nem fejlődnek
- Gyenge kapcsolatteremtő, értékelő gondolkodás (rosszabb eredmények bizonyos kognitív teszteken)
- Kudarckok a munkahelyen – hosszú távú hatások
- Minimálisan alkalmazható tudás
- „Elvesztegetett évek”

A választott módszer

Előnyök és erősségek

Hátrányok és gyengeségek

A választott módszer

Előnyök és erősségek

- Life-long learning
- Valós munkakörülményekre készít fel
- Készségfejlesztő: „Real life skills”
 - Communication
 - Interpersonal Skills
 - Creative Thinking
 - Goal Setting
 - Problem Solving
 - Team Building
 - Moving Out of your Comfort Zone
 - Leadership

Hátrányok és gyengeségek

- Többet vár el a szereplőktől
- Alkalmazkodóképességet, nyitottságot igényel
- Lemarad, kimarad
- A szerepeknek megfelelően kell működni (pl. visszacsatolási folyamatok)
- Nincs a „törzsanyag” biztonsága
- Feltételezi, hogy a diák rendelkezik a megfelelő „learning strategy”-vel, ill. erőfeszítéseket tesz, hogy elsajátítsa

A választott módszer

Lehetőségek

- Érzelmi involváltság (+közös élmény)
- Közösség, szakmai öntudat építő
- „Reakcióképesebb” személyiség
- Növekvő reflexivitás
- Tudatosabb döntések
- Hibakereső algoritmusok
- Nyitott, sikeres karrier

Veszélyek

- Kimaradnak lépések (nincs ZH – nem olvasom el, csak csinálom, de nem megy...)
- Nem fejlődnek tanulási stratégiák
- Eltorzult szerepjáték (~Zimbardo)
- Mérhető tudás egyeseknél kicsi (ahol van változás, nehezen mérhető)
- Még erősebb elfordulás innovációtól,

Egymásrahatások

Hallgatói nyomás

- Ragaszkodás a „hagyományos” diákszerephez
- Önigazoló heurisztikák
- „két kreditért nem hajlok le”
- El se megyek, majd valami lesz..
- Növekvő elégedetlenség
- Fragmentálódó ízléskultúrák

Oktatói nyomás

- Kurzus céljai közt prioritás felállítása (pl. didaktikáról beszéltek, kevesebb idő jut a „tananyagra”)
- A „dezertálás” negatív következményeinek növelése
- „Bekeményedik” a rendszer, megjelennek a büntetések, jutalmazás háttérbe szorul.
- „Felvilágosult abszolútizmus”

Pedig ---- Eredmények

- Politikai diskurzus megszokása (nem tabu...)
- Csoporton belüli világnézeti különbségek kezelhetők
- Önszerveződés, „learning by doing”
- Életszerű döntési problémák
- Konfliktusok felszínre kerülése
- Megoldási módszerek hatékonyságának ?-e
- ...

Korábbi ismeretek

- Premissák - konklúziók
- Értelmezéskonstrukció
- Jóindulat elve
- Pragma-dialektikai alapok

Házi Feladat

- Milyen alternatív szempontok + érvek
- Milyen „térben” érvelhetünk

Stratégiai manőverezés

- Kinek? (hallgatóság felé keretezés)
 - Mit? (topikus potenciál)
 - Hogyan? („stílus”, előadói eszközök)
- Elkülöníthetők, de együtt hatnak
Meghatározzák, hogy sikerül-e erős és hatásos érveléseket létrehozni

Argumentatív stratégia

- Tervezett kommunikációs aktusok, amelyek
 - Szisztematikusan alkalmazottak
 - Koordináltak
 - A lehetőségeket optimálisan használják ki
- A vita különféle szakaszainak különféle „nyerő” stratégiái vannak

Az érvelések beágyazottsága

- Az érvelésekre hat (átfedő lista!)
 - Az intézményi keret (pl. oktatási helyzet)
 - A médium követelményei (szakcikk, blog, műsor típusa)
 - A társas szerepek (befolyásolható, a résztvevők sémáitól is függ)
 - A vita típusa (lásd vitatipológia, de pl. mediáció, stb .is)

Hogyan csináljuk?

- Térképezzük föl
 - Milyen célokat érhetünk el
 - Milyen utakon haladva érhetjük el a cél(oka)t
 - Milyen korlátai vannak a környezetnek / intézménynek, stb.
 - Vannak-e (és milyen) kétoldalú elköteleződések az érvelési helyzetben
- Ezek alapján nagyon erős értelmezési és visszafejtési algoritmust is kapunk
 - mi X megnyilatkozásának a funkciója az adott közegben

Stratégiai manőverezés elemzése

- Bizonyos technikák megjelenése alapján jellemezhetővé válik a megnyilatkozás
 - Topikus potenciál kihasználása (Mit? Pl. szakértőre hivatkozás)
 - A hallgatósághoz illesztés (Kinek? Pl. a másik érveinek felhasználása – conciliatio)
 - Stílusválasztás (Hogyan? Pl. hangsúlyos ismétlésekkel – repetitio)

Veszélyek

- Mivel nem CSAK az érvek erőssége számít, hanem hatásosság is
 - Nincs mindig optimális megoldás
 - Hatásosság előterbe kerülhet (érvelési hibák!)
 - Inkonzisztenciák jelennek meg

Hogyan csináljuk

- Mi a kiinduló helyzet
 - Mennyire standardizált / intézményesült
 - Ha igen, ezen belül mozoghatunk és erre építhetünk
 - Ha nem, nagyobb a szabadság, de érvelni kell
- Milyen módokon tudjuk a céljainkat és álláspontunkat megfogalmazni
- Mik a legerősebb érvek?
- Ezek hogyan prezentálhatók a leghatásosabban?

(Házi) Feladat

1. Érvelő a szöveg? (mi K és P)
2. Mi a szöveg célja?
3. Milyen úton éri el a célt?
4. Hogyan alkalmazkodik (intézményi, stb.) korlátokhoz? Mik a korlátok?
5. Hogyan alkalmazkodik hallgatósághoz? Ki a hallgatóság?

A HF szempontok

- A szempontok mire vonatkoznak? (csoportosítsd, pontosítsd, nevezd át, egészítsd ki)
 - Milyen célokat érhetünk el (CÉL)
 - Milyen utakon haladva érhetjük el a cél(oka)t (ÚT)
 - Mint tartalmi (MIT?)
 - Mind stílári szempontok (HOGYAN?)
 - Milyen korlátai vannak a környezetnek / intézménynek, stb. (KORLÁT)
 - Vannak-e (és milyen) kétoldalú elköteleződések az érvelési helyzetben (ELVÁRÁSOK)

- Leginkább milyen típusú szempontok?
- Ha kész a szöveg értékelése, „tervezz” egy másik megnyilatkozást
 - Eredeti CÉL mi volt – megváltoztatnád-e – hogyan?
 - Eredeti ÚT mi volt (MIT? És HOGYAN? is) – hogyan változtatnád meg
 - Eredeti KORLÁT mi volt (műfaj, fórum, stb.) – hogyan változtatnád meg
 - Voltak ELKÖTELEZŐDÉSEK? Mik? – hogyan változtatnád meg

PI.

- CÉL: hogy X pártot IS szidja (kampány) ÉS arculatot változtat (parlamenti időszak) ... stb.
- ÚT (MIT?): tudományra hivatkozás / közvélekedésre apellálás, stb.
- ÚT: (HOGYAN?): láncérvek / érzelmi töltet / analógiák
- KORLÁT: „Vélemény”-rovatok esszéisztikusak, /„pártközlemény” tömör, stb.
- ELVÁRÁSOK: Csak érzelmi töltet kelti fel az érdeklődést / szakmainak kell maradni, stb.

Átírás

1. Fejtsd ki pontosan a szempontokat
 - Páros / kiscsoportos
 2. Ezek alapján tervezz új megnyilatkozást
 - Egyéni
 3. Értékelj, hogy a hol volt könnyű és hol nehéz a feladat
 - Páros / kiscsoportos
- Az új szöveggel együtt töltsd fel a HF-ot